

Řízení rozkazní (v právu trestním).**I. Pojem.**

Řízení rozkazní je mimořádné řízení trestní před soudy okresními pro přestupky, jehož podstata záleží v tom, že soud okresní vynese na základě zvláště věrohodného udání hned rozkaz trestní, který pak zastupuje rozsudek a právní moci nabude, jestliže obviněný sám během určité doby nežádá za zavedení řádného řízení.

II. Podmínky, za kterých se řízení toto připouští, jsou tyto:

- a) obviněný musí se nalézati na svobodě;
- b) udání musí spočívati na vlastním služebním seznání veřejného (ať státního ať obecního) úřadu neb osob v § 68 tr. z. jmenovaných (nebo zvláštními zákony jim na roveň postavených);
- c) obvinění musí se týkati přestupku, který náleží před soud okresní a který se trestuje vězením nejvýše jednoho měsíce neb trestem peněžitým;
- d) soudce nesmí uložit trest vyšší, než trest vězení nejvýše 3 dnů nebo trest peněžitý nejvýše 15 zl.

Za těchto podmínek může soudce, nemá-li žádných pochybností o vině obviněného, k návrhu funkcionáře státního zastupitelství bez dalšího řízení, trest rozkazem vyměřiti.

V rozkazu tomto musí však výslovně býti podotknuto, že může odsouzený do 8 dnů svůj odpor proti rozkazu u soudu okresního ohlásiti a zároveň důkazy k obraně jeho sloužící uvésti, jinak že rozkaz právní moci nabude a proti němu bude vykonán (§ 461 tr. ř.).

III. Odpor.

Byl-li podán proti rozkazu odpor, zavede se řízení řádné, ve kterém může býti nalezeno i na trest přísnější, neboť není odpor prostředkem opravným ve vlastním smyslu a nelze tudíž užití analogicky ustanovení daných o stížnosti zmatečné, odvolání neb žádosti za obnovu řízení ve prospěch obviněného podaných (§§ 290, 359, 477 tr. ř.), jež jsou výminkami z pravidla, že soudce vždy jen dle svého volného přesvědčení rozhoduje. Nebyl-li odpor podán, nepřísluší proti rozkazu trestnímu žádný prostředek opravný, může však býti povoleno vrácení ve stav předešlý, byla-li lhůta ku podání odporu bez viny zmeškána (§ 462 tr. ř.).

IV. Dle § 23 zák. ze dne 16. ledna 1896 č. 89 ř. z. (zákon o obchodě potravinami a některými předměty užitnými, jenž platnosti nabyl v 6 měsících po svém vyhlášení a jímž zrušeny zejména §§ 403 až 408 tr. z. ze dne 27. května 1852 č. 117 ř. z. (arg. § 32 cit. z.) může soudce za jistých podmínek k návrhu úředníka, jemuž svěřeny jsou funkce státního zástupce, uložit trest bez předchozího řízení trestním rozkazem. Podmínky ty jsou:

1. že orgánové dozorcí oznámili závadu na základě předpisů § 5 odst. 2, 3, 4 zák. Dozorcími orgány jsou:

a) orgánové úřadů politických (též magistrátů), zejména zeměpanství lékařové okresní;

b) orgánové sborů samosprávných zemským zákonodárstvím k tomu určené.

Též vláda může si zřídit (vyžádavši si však dobrozdání sněmu) k výkonu své zákonné působnosti zvláštní zeměpanské orgány dozorcí, jež podléhají politickému úřadu zemskému. Rovněž zkušební ústavy státní a ústavy korporacemi samosprávnými zřízené a státem schválené mohou svými or-

gány vykonávati oprávnění dozorčím orgánům zák. cit. propůjčená, přiberouce po případě orgány dozorčí. Orgány uvedené rovná pak zákon znalcům dle § 119 tr. ř. u soudu zřízeným (§§ 2, 25, 26, 30 zák. z 1896; ostatně viz čl. Falšování potravin a Potraviny);

2. že oznámení dozorčích orgánů spočívá na vlastním služebním pozorování neb že předloží se listinné osvědčení v § 30 jmenované;

3. že jde o přestupek a soudce chce uložit trest vězení nejvýše do jednoho týdne nebo peněžitou pokutu nejvýše do 50 zl. Trestním rozkazem může býti též vyřčeno propadnutí zabaveného zboží. Ostatně platí ohledně trestních rozkazů předpisy §§ 461 a 462 tr. ř.

Řízení směnečné a námitky směnečné.

A. Řízení směnečné.

I. Část všeobecná.

Civ. řád s. upravuje řízení ve sporech směnečných v §§ 555—559. Ve sporu směnečném užití lze buď povšechných zásad procesuálních o postupu řízení, jež zároveň jsou dosti pružnými, by urychlily vyřízení sporu směnečného aneb předpisů řízení rozkazního, jsou-li zde podmínky pro vydání rozkazu platebního neb zjišťovacího. Co se týče podmínek vydání těchto rozkazů soudních, souhlasí předpisy c. ř. s. s § 5 bývalého nař. min. spr. z 25. ledna 1850 č. 52 ř. z. pokud se týče s § 1 bývalého nařízení min. spr. z 18. července 1859 č. 132 ř. z. (řízení při provádění práva na zjištění). Co se týče kontradiktorního řízení o žalobách směnečných, pokud se týče, o námitkách proti platebním rozkazům směnečným, byly v souhlase s dřívějšími předlohami řádu soudního, prodlouženy lhůty pro žádost restituční, jakož i pro vznesení devolutivních prostředků opravných. Lhůty tyto dříve 3 dny obnášející, vyměřeny byly nyní 8 dny, neboť lhůta 3denní je za všech okolností většinou příliš krátkou ku zralému uvážení, má-li opravný prostředek býti vznesen, k přípravě jeho podání a konečně ke skutečnému podání.

II. Příslušnost.

Spory z jednání směnečných příkázány jsou bez ohledu na hodnotu předmětu sporného soudu obchodnímu neb soudu obchodnímu a námořskému a tam, kde není samostatného soudu obchodního aneb obchodního a námořského, obchodním senátům krajských a zemských soudů (§ 51 ad 3 a závěrečná věta j. n.). Žaloby na uznání pravosti pohledávky směnečné do konkursu ohlášené a za illiquidní prohlášené patří před soud konkursní (§ 126 konk. ř. a čl. VII. uv. z. k j. n.). K otázce, je-li přípustným k platnosti přiváděti proti témuž žalovanému více pohledávek směnečných sluší vedle § 227 c. ř. s. přisvědčiti, je-li soud ohledně každého jednotlivého nároku směnečného příslušným; rovněž lze více směnek, jimiž různé osoby jsou zavázány, společnou žalobou u téhož soudu zažalovati, je-li soud ohledně každé z těchto směnek příslušným (§ 11 č. 2 c. ř. s.).

III. Řízení.

1. Žaloba směnečná vznes se přípravným podáním (§ 226 c. ř. s.); táž budiž podpisem advokátovým opatřena (§§ 27 a 75 c. ř. s.), ač není-li žalobce sám advokátem, notátem neb osobou k úřadu soudcovskému způsobilou a u soudu ustanovenou (§ 28 odst. 1. c. ř. s.). Dle analogie § 454 c. ř. s. budiž žaloba co žaloba směnečná označena. Pro každého žalova-